

Asia T-610/97 R

Hanne Norup Carlsen ym. vastaan Euroopan unionin neuvosto

Päätös kieltäytyä tiettyjen asiakirjojen luovuttamisesta —
Oikeudellisen yksikön lausunto — Julkisen edun turvaaminen —
Välitoimihakemus — Pyyntö luovuttaa asiakirjat kansalliselle tuomioistuimelle

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin määräys
3.3.1998 II - 488

Määräyksen tiivistelmä

- Toimielinten säädökset, päätökset ja muut toimet — Perusteluvellisuuden laajuus — Päätös, jolla kieltäydytään antamasta tietoja yhteisöjen toimielinten oikeudellisten yksiköiden lausunnoista
(EY:n perustamissopimuksen 190 artikla)*
- Neuvosto — Yleisön oikeus tutustua neuvoston asiakirjoihin — Kieltäytyminen antamasta tietoja yhteisöjen toimielinten oikeudellisten yksiköiden lausunnoista — Käytännäsääntöjä tai päätöstä 93/731/EY ei ole rikottu
(Neuvoston päätös 93/731/EY)*
- Välitoimet — Väliaikaismääräykset — Määräämisedellytykset — Toimet, joilla ei oteta ennalta kantaa pääasiassa annettavaan ratkaisuun — Asiakirjoja koskevan tiedonsaanti-pyyntöön epäävä päätös, josta on nostettu kumoamiskanne — Edellytys ei täyty
(EY:n perustamissopimuksen 186 artikla; ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklan 4 kohta)*

1. Perustamissopimuksen 190 artiklassa asetettua perusteluvaatimusta arvioitaessa on otettava huomioon, millaisesta toimenpiteestä kulloinkin on kysymys. Perusteissa on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmaistava yhteisön toimielimen tekemän riidanalaisen toimenpiteen perustelut siten, että henkilöille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt, ja että yhteisöjen tuomioistuin voi valvoa toimenpiteen laillisuutta.

Päätöstä, jolla evätään neuvoston asiakirjoja koskeva tiedonsaantipyyntö ja jota perustellaan toteamalla, että nämä asiakirjat ovat yhteisön toimielinten oikeudellisten yksiköiden lausuntoja, joiden julkistamisella saatetaan aiheuttaa haittaa julkiseen etuun liittyvän ”yleisen turvallisuuden ja yhteisön oikeuden vakauden turvaamiselle” ja ”neuvoston oikeudelle hankkia riippumattomia oikeudellisia lausuntoja”, on pidettävä riittävästi perusteltuna. Vaikka perusteissa ei erityisesti viitata niihin seurauksiin, joita tämän sisällöisten asiakirjojen levittämisestä on, päätöstä ei yksin tämän perusteella voida pitää riittämättömästi perusteltuna.

2. Välitoimiasiassa suoritetun tutkimisen jälkeen ei vaikuta ensi arviolta siltä, että neuvoston päätöksellä kieltäytyä antamasta tietoja yhteisön toimielinten oikeudellisten yksiköiden tiettyä lainsäädäntöhanketta koskevista lausunnoista rikottaisiin yleisön oikeutta tutustua

neuvoston ja komission asiakirjoihin koskevia käytännesääntöjä tai neuvoston asiakirjoja koskevaa päätöstä 93/731/EY, koska tämä kieltäytyminen perustuu tarpeeseen turvata ”yleinen turvallisuus ja yhteisön oikeuden vakaus” ja ”neuvoston oikeus hankkia riippumattomia oikeudellisia lausuntoja”.

Tällaiset asiakirjat ovat näet pelkkiä työvälineitä ja niissä olevien tietojen julkistamisesta seuraa, että annettavan säädöksen tai tehtävän päätöksen lainmukaisuutta ja soveltamisalaa koskevat toimielimen sisäiset keskustelut ja mielipiteidenvaihdot tulevat julkisiksi, ja tämä voi aiheuttaa epävarmuutta yhteisön säädösten ja päätösten lainmukaisuudesta ja vaikuttaa haitallisesti yhteisön oikeuden vakauteen ja toimielinten toiminnan moitteettomaan sujumiseen, jotka ovat sellaisia julkisia etuja, joiden kunnioittaminen on ilman muuta turvattava. Vaikka näitä intressejä ei nimenomaisesti mainitakaan käytännesäännöissä ja päätöksessä 93/731/EY olevissa poikkeussäännöksissä, jossa määrätään, että ”[N]euvoston asiakirjaa ei luovuteta, jos siinä olevien tietojen ilmaisemisesta voi aiheutua haittaa — — julkisen edun turvaamiselle (yleinen turvallisuus, kansainväliset suhteet, vakaa rahan arvo, asian käsittely tuomioistuimessa, tarkastus tai tutkinta) — —”, tämän säännöksen sanamuodosta ilmenee, että tiedonsaantioikeus voidaan evätä yleensä julkisen edun turvaamisen perusteella ja että tästä syystä tämän käsitteen ulottuvuutta ei ole perusteltua rajoittaa siten,

että sen piiriin kuuluisivat vain viisi sulkeissa mainittua tapausta, jotka ovat vain esimerkkejä niistä tilanteista, jolloin poikkeusta erityisesti sovelletaan ja joita tässä säännöksessä selkeästi ja yksiselitteisesti pidetään vähemmän tärkeinä, kuin julkisen edun turvaamiseen liittyvää yleistä tarvetta.

3. Välitoimista päättävän tuomarin määräämien välitoimien on oltava väliaikaisia siten, että niiden vaikutukset päättyvät periaatteessa silloin kun pääasiassa annetaan ratkaisu ja että niillä ei oteta millään tavoin ennalta kantaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen pääasiaratkaisuun, ja niiden on oltava liitännäisiä siten, että niillä on pyrittävä vain suojaamaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vireillä olevan oikeudenkäynnin

asianosaisen etuja, jottei pääasiassa annettava ratkaisu olisi tehokkaan vaikutuksen puuttuessa näennäinen.

Välitoimiasiassa, jossa vaaditaan, että neuvosto veloitetaan antamaan kansalliselle tuomioistuimelle ja siinä vireillä olevan oikeudenkäynnin asianosaisille tiettyjä sisäisiä asiakirjoja, on selvää, että sen lisäksi, että asiakirjojen luovuttamisella otettaisiin ennalta kantaa siihen ratkaisuun, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tulee tekemään kumoamiskanteesta, jonka kohteena on nimenomaan se päätös, jolla kieltäydyttiin näiden samojen asiakirjojen luovuttamisesta, tällä luovuttamisella olisi vaikutuksia, jotka eivät päättyisi lopullisesti silloin kun tämä ratkaisu annetaan.